

Институт за пазарна икономика

1. Считате ли, че трябва да бъде възобновен дебатът за изменение на Конституцията на Република България в посока деполитизиране на Висшия съдебен съвет (ВСС) като гаранция за независимостта на съдебната власт, в това число:

- намаляване на броя на членовете на ВСС, излъчвани от Народното събрание (НС),
- увеличаване на броя на членовете на ВСС в съдийската колегия на съвета, избирани пряко от съдии?

Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

В правовата държава, основана на принципа за разделението на властите, съдебната власт трябва да е независима от другите две власти и органът, който трябва да утвърждава и гарантира тази независимост, е ВСС. За да реализира в пълнота функцията си да представлява магистратите и да отстоява независимостта им, ВСС следва да се състои в по-голямата си част от съдии, избрани от съдии - Становище № 10 (2007 г.) на Консултативния съвет на европейските съдии към Съвета на Европа. Парламентарната квота, замислена от конституционния законодател като способ за преодоляване капсулирането на съдебната система и осигуряване допълнителна легитимност на органа, чрез представителност, произтичаща от суверена, не следва да бъде премахвана. Тя, обаче, не бива да има блокираща или контролираща роля по отношение на решенията, касаещи статута на магистратите, защото това не дава възможност за реална представителност на магистратурата, която може да се реализира само от членове, избрани от самата нея. Като първа мярка, по първата стратегическа цел на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, приета с решение на Народното събрание от 21.01.2015 г. и пътната карта към стратегията, приета с решение на Министерския съвет от 22.04.2016 г. също се предвижда преструктуриране на ВСС, така че решенията по кариерни и дисциплинарни въпроси за съдии да се вземат от колегия включваща мнозинство от съдии, избрани от съдии.

Считам, че следва да бъде продължен дебатът за конституционни промени, в посока намаляване на броя на членовете на ВСС, излъчвани от Народното събрание и увеличаване броя на членовете, избирани от професионалната квота.

2. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) съветът трябва да представя ежемесечен отчет по изпълнение от страна на ВСС на препоръките към България заложи в Механизма за сътрудничество и проверка на Европейската комисия по отношение на слабостите в съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност? Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

Публичното отчитане на изпълнението на препоръките, дадени в рамките на Механизма за сътрудничество и проверка, е важно и считам, че ВСС трябва да създаде механизъм за това, с определена периодичност.

3. Какви мерки предвиждате за увеличаване на прозрачността на работата на ВСС, включително и за управлението на ресурсите на съдебната власт?

ВСС трябва да демонстрира най-високо ниво на прозрачност в отношенията си със съдиите и обществото, като развива предвидими, предварително установени процедури и мотивира решенията си. Публичното излъчване на заседанията на ВСС в реално време, като позитивен подход за утвърждаване на прозрачността, следва да продължи. Необходимо е да се осигури приемственост в изпълнението на Комуникационната стратегия на съдебната власт, чиято основна цел е изграждане на ефективна комуникация вътре в структурите на съдебната власт и между нея и външните публики.

4. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) проектът на бюджет на съдебната власт трябва да бъде програмен (а не на исторически принцип, както досега) и да обвързва разходите с конкретни цели и програми на ВСС?

Въвеждането на програмно бюджетиране за всяка структура от институциите на съдебната власт, ориентирането на бюджета към постигане на резултати и обвързване на финансирането със заложен цели и дейности е изведено като мярка в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система. ВСС, като отговорна за изпълнението на горната мярка институция, следва да продължи осъществяването на стъпките, предписани в Пътната карта към Стратегията.

5. Ангажирате ли се с прилагане на практика на заложената стратегия за реформа на съдебната карта и в какви посоки виждате възможните оптимизации на системата?

Реформата на съдебната карта е важно предизвикателство, което стои пред следващия състав на ВСС и то следва да намери реализация след разгръщане на системата за оценка на натовареността, която е необходимо да бъде надграждана. Особено важен е прекият контакт със съдиите и административните ръководители за генериране на достоверна доказателствена база, преди вземане на решения за промяна броя на съдилищата и магистратите. Съветът следва да положи усилия да убеди съдиите в достоверността на системата и да обезпечи еднаквото ѝ прилагане във всички съдилища. Трябва да се заложи един разумен минимум от време за наблюдение, без да се прибързва или да се действа популистки. По мое мнение, идеята за ново конфигуриране на съдебната карта изисква системен подход, с отчитане на множество фактори и интереси и поглед към глобалния ефект, като се държи сметка и за местните специфики.

6. Ангажирате ли се отчетът на бюджета на съдебната власт да бъде ежемесечен и подробен по примера на отчета за държавния бюджет?

Считам, че един месец е твърде кратък срок за подобно отчитане на бюджет, който в 90 % обема разходи за възнаграждения на персонал и не се отличава с динамиката на държавния бюджет. Прозрачността, публичността и отчетността пред обществото на разходите за съдебната система следва да бъдат отстоявани, но възприемам като по-удачен тримесечният период на отчитане, залегнал в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система и пътната карта към нея.

7. Ангажирате ли се годишният отчет на бюджета на ВСС да е съпроводен, освен от подробни данни по разходните пера по примера на отчета за държавния бюджет, и от наративен доклад?

Представянето на наративен доклад относно изпълнението на заложените конкретни цели и дейности би спомогнало за утвърждаването на политика на прозрачност в работата на Съвета и за визуализиране на ефикасността (изразходване на средствата за дейности и проекти, носещи най-голяма полза за обществото) и ефективността (изпълняването на дейностите и проектите по възможно най-евтиния начин) на публичните разходи.